

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.
Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
Iar pentru comitele școlare și partic. 150 lei.

Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Unirea asociațiilor învățătoarești.

În sfârșit s-a înlăptuit și mărețul act de unire al asociațiilor noastre învățătoarești, care a preocupat în timpul din nouă atât de mult spiritele tuturor. Actul acesta, care se poate socoti printre cele mai mari triumfuri ale învățătorimii noastre, s'a săvârșit în ziua de 7 l. c. cu prilejul congresului general dela Cernăuți.

Iată acum și împrejurările între cari s'a îndeplinit acest act important :

În ziua a doua a Congresului 7 Septembrie a. c. ședința de dimineață, după discursurile d-lor V. Păunescu, Grigorescu — Ploiești, L. Mrejeru — P. Neamț, Dumitrescu — Cernăuți, Capeșineanu — Olt, Pora — Cluj, Percec — Bucovina, Iacobescu — Cetatea Albă, Ţoni — Galați și Cruțescu — București, dl. N. Capeșineanu propune următoarea moțiune, care a fost votată :

Al XVI-lea congres general al Asociației generale a învățătorilor din România veche, Basarabia și Bucovina, întregit cu reprezentanții autorizați ai Asociației învățătorilor români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, luând în desbateri chestiunea unui statut unitar pentru întregul corp didactic primar, după ce a ascultat pe cei mai de seamă susținători ai unei asociații singure, puternice, și socotind că stadiul de organizare

este de acum prielnic, hotărâște federalizarea Asociației generale a învățătorilor din vechiul regat, Basarabia, Bucovina și Asociația învățătorilor din Ardeal și precede la votarea statutului, care să garanteze federalizarea.

Moțiunea această a fost aclamată cu mare entuziasm și astfel unirea sub formă de *federalizare* a fost votată, înfăptuindu-se cel mai de seamă deziderat al învățătorimii noastre.

În ziua a treia a Congresului s'a ales un comitet provizoriu al Federației Învățătorilor, care va avea delegație să conducă lucrările de federalizare, urmând ca Congresul viitor să aleagă Comitetul definitiv.

Comitetul provizoriu se compune din 15 persoane: 5 ardeleni (Traian Șuteu, Andrei Pora, Gavriil Almășan, Nic. Pop și Gavriil Bochiș) 2 delegați ai Asociației institutorilor (Cruțescu și Busuioc) 8 din Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina (V. Păunescu, Căpățineanu, L. Mrejeru, I. Dumitrașcu, Apostol Culea, Petre Puchianu, St. Holbau, I. Țigără).

Am înregistrat deci și noi cu multă bucurie și mulțumire sufletească actul acesta de unire al asociațiilor noastre învățătorești și dorim din inimă ca prin el să se realizeze de grabă toate aspirațiunile învățătorimei române din această țară.

Marian Sasu.

In pragul unui nou an școlar.

Ultimele zile frumoase și senine din vacanță dispar rând pe rând. Pășim pe pragul unui nou an școlar, cu tot dorul și înfioararea, ce ne-o toarnă'n suflete puterea misterioasă a necunoscutului. În curând învățătorul și elevul, profesorul și studentul se vor întâlni din nou pentru a-și continua activitatea ntreruptă de cea două luni de vacanță, destinate recreații.

Din nou vom fi înfășorați de grijele, preocupările zilnice, iar natura așa de dragă, în tovărășia căreia am petrecut atâtea ceasuri de dulci extazuri de bucurie nesfârșite nu vom mai admira-o, ca'n zilele de libertate, când uitați prin colțuri de livadă ascultam coruri de priveghitori, priviam pierduți cerul blând și strălucitor, pădurea onduloasă, sălbatecul munte, gînga-

șul izvor. Cine ar putea oare analiza sentimentul ce ne cuprinde, când ne aflăm în mijlocul naturii, acel amestec de dragoste, evlavie, cântec, speranță, șoapte ispititoare și lacrimi. În acele clipe viața se pare un zgomot depărtat, iar inimile vibrează de fericire; gândurile triste se ridică ca un vâl și sufletul senin și strălucitor cu un avânt spontan se'nalță către Dumnezeu. Dar câteva zile numai și aceste mulțumiri incomparabile vor fi'nlocuite de mulțumirea ce ne-o aduce împlinirea datoriei și dorința noastră de-a fi un element al cinstei și al dreptății.

Dragostea mare ce-o păstrăm de câteva săptămâni naturii se va întoarce iarăși spre mulțimea căpșoarelor gingașe cari se vor aduna din colțuri depărtate în casa mare și curată. Aci s'ascunde izvorul lor de emoții extraordinare, de bucurii dulci pe care numai farmecul nevinovăției și zilele celor dintâi ani de școală ni le poate da. Dar nu numai pentru copii ci și pentru învățător începerea unui nou an școlar este o sărbătoare, care ne întristează și ne înveselește în acelaș timp.

Niciodată nu căutăm mai mult refugiu în zilele senine de altădată. decât în clipele când ne vedem înconjurați de îngerașii dragi atunci regretăm vârsta de ignoranță — copilăria fericită — pe care nori realității o'ntunecă așa de timpuriu; trăim parcă în amintirea vremilor mai bune. Tot acum în pragul noului an școlar avem prilejul de a ne face sincere mărturisiri care singure sunt în stare să ne mulțumească sau să ne mustre pentru ceea ce n'am știut păstra și folosi cum trebuie dar și un îndemn pentru ceea ce se va mai întâmpla. Din nou pornim spre un drum necunoscut cu alte nizuinți, cu alte pretenții. Și ori câtă încredere am avea'n noi înșine nu se poate să nu fim cutremurați de teamă în fața zilei de mâine, încărcată de promisiuni de cele mai multe ori zdrobite de viitorul mincinos. Dar ori care ar fi rezultatul muncii, datoria noastră este a ne interesa cât ne stă'n putință de intensificarea culturii adică de ce are țara nevoie mai mare și mai urgentă. Să ne dăm silința ca progresul cultural, ce'l facem să se accentueze cât mai mult pășind alături de alergătorii conștiincțoși și muncitori ai drumurilor drepte.

Să întindem cu drag mâna zănei iluzorie — speranța — și chiar dacă ea ne-ar amăgi să nu descurajăm, căci ea se aseamănă bătrânului muribund, care spuse abia șoptind băețului său, ca'n pământul viei s'află o comoară. Zadarnic a săpat căci bani n'a găsit, dar vinul câștigat prin muncă i-a adus mare parte din comoară. Viața este un loc de exerciții pentru luptele sufletului și a corpului. Fiecare își alege obiectul drag pentru care luptă. Si pentrucă noi ne-am ales școala, aceasta trebuie să fie pentru noi un loc sacru, o preocupare de toate zilele, de toate orele și minutele vieții noastre. Să nizuim ca activitatea noastră să fie din ce în ce mai metodică, mai concentrată și entuziastă, pentru a ne putea ridica la înălțimea morală cerută de această sfântă

misiune. Și chiar dacă succesul n'ar fi dintre cele mai bune muncind cinstit și cu dragoste vom avea mulțumirea, ce ne-o aduce gândul, că tot ce aveam mai bun, mai sfânt în suflet am cheltuit, dorind să fim folositori societății și plăcuți lui Dumnezeu.

Aurora Popa
inv.

Cursurile de educație cooperatistă dela Ludoșul de Mureș.

Comuna Ludoșul de Mureș din județul Turda este cel mai însemnat centru cooperatist român din Ardeal. În timpul celor 4—5 ani din urmă s-au înființat aci următoarele instituții cooperatiste: o școală de contabilitate și educație cooperatistă, o bancă populară („Ludoșana“), o cooperativă de aprovizionare și desfacere în comun și în sfârșit o federală („Zorile“).

În acest centru cooperatist s-au ținut între 30 Aug. și 4 Septembrie a. c. cursuri de educație cooperatistă pentru conducătorii unităților cooperative din Ardeal și Maramureș. Cursurile aceste au fost organizate de către On. Casă Centrală din București în urma intervenției dlui Victor Davidescu, harnicul director al suszisei școale de contabilitate. Cercetarea cursurilor a fost gratuită, deoarece On. Casă centrală a acordat spre acest scop suma de 60,000 lei. La cursuri au participat vre-o 25 cooperatori, în cea mai mare parte învățători și profeți. Între participanți se numără și scriitorul acestor rânduri.

Cursurile din cestiune au fost foarte potrivite și folositoare pentru toți cooperatorii-participanți. În răstimpul scurt de o săptămână s-au predat multe lucruri bune și frumoase. Astfel dl *Enea Pop Bota*, protopop și președintele federației „Zorile“, a ținut o frumoasă conferință din domeniul *economiei naționale*. Dl *Ion Modrigan*, preot și directorul gimnazului de aci, un cooperator inimos și cu frumoase cunoștințe cooperatiste pe cari și le-a câștigat în scurt timp mai mult prin propria sa sârguință zic, a ținut trei conferințe interesante despre principiile cooperatției. Au mai conferențiat apoi în vre-o 3—4 rânduri domnii: *Mladenatz*, subdirectorul Centralei Cooperativelor și *I. Constantinescu-Roiști*, directorul școalei de conducători de cooperative din București. Dl subdirector Grigorie Mladenatz, care are o cultură foarte vastă în materie de cooperatie, câștigată la Academia superioară de comerț din Berlin, a vorbit cu multă pricepere și bogăție de amănunte despre organizarea cooperativelor de tot soiul, iar dl Constantinescu Roiști a vorbit cu multă căldură și dragoste despre cooperatie, băncile populare ș. a.

Cele mai multe ore de curs au fost destinate însă contabilității și legislației cooperatiste. Obiectele aceste importante au fost predate cu mult avânt și pricepere de către dl director Victor Davidescu.

În după amiaza zilei de 3 Septembrie corente cursurile au fost inspectate de către dl *Titu Axentie*, directorul general al Bancilor Populare din București, însoțit fiind de către dnii *Gavriil Pop* (protopop Luna de Arieș), *N. Gr. Deac* (preot Șomoștelnic) și *N. Bucur*, membrii în Consiliul de administrație al Bancilor Populare,

Dlui dir. gen. T. Axentie și însoțitorilor lui li s-au făcut aci o primire caldă, iar sara s-a aranjat un banchet frumos la care au luat parte toți auditorii cursului împreună cu fruntașii cooperatori din localitate. Cu acest prilej s-au ținut mai multe vorbiri frumoase despre mișcarea cooperatistă dela noi din Ardeal. Între vorbirile aceste se remarcă mai ales vorbirea înflăcărată a dlui director general *Titu Axentie*, vrednicul nepot al inimosului nostru prefect dela 1848 *Axentia Severu*, care plin de dragoste de neam a promis că va da tot concursul posibil pentru prosperarea și consolidarea cooperației române din Ardealul desorbit, unde este lipsă astăzi de atâta solitudine din partea statului. În numele cooperabilor-aăditori a vorbit subsemnatul, aducând mulțumiri și elogiile organizatorilor și profesorilor acestor cursuri salutare.

Cursurile s-au încheiat în după amiaza zilei de 4 Sept. corente, rămânând ca ele să fie continuate de aci încolo vară de vară, într'o *epocă potrivită* și cu o *pregătire mai din vreme*.

Marlan Sasu.

Lucrul de mână în școale.

De doi ani încoace s-a vorbit și în unele școale s'a introdus lucrul de mână.

În unele părți a rămas numai vorbă. Pe cât s-a vorbit de mult pe chestiunea înființării de ateliere școlare în executarea ord. On Minister, pe atât de puțin s-a discutat într'o formă mai regulată această chestiune de mare însemnătate.

De aceea este necesar a se discuta asupra chestiunii încă chiar de-pe acum, pentru-că unii dintre frații învățători, au și început lucrul de mână în ateliere.

Pedagogii cei mai renumiți: Francke, Basedow, Salzmann și Rousseau priviau lucrul de mână în școală numai ca mijloc de educațiune, pe când Kindermann, Pestalozzi și Fellenberg au privit și apreciat lucrul de mână în școală din punct de vedere practic. Ei considerau lucrul de mână nu numai ca mijloc de educațiune, ci și ca mijloc de a-și câștiga omul cele de lipsă pentru traiu.

Kindermann la anul 1773, pe lângă școala sa populară din Kaplitz, a deschis și un curs de industrie. Lipsa acestui curs a motivat-o, zicând, că tinerimea chiar cu aceea se ocupă mai

puțin în școală cu ce va avea a se ocupa mai mult în viață, adecă cu lucrul; că în școală se învață multe lucruri netrebnice și în mod greșit. El vedea în școală de pe atunci germenii lenei, al sărăciei și al cerșitoriei.

La 1775 i s-a dat suprema inspecțiune asupra școlaelor din Boemia și în câțiva ani a introdus lucrul de mână ca obiect obligat de învățământ în 200 de școlael. Rezultatul a fost, că acest regat în privința industrială era cel dintâiu între provinciile austriace.

Tot pe timpul acela (1773) a introdus și Pestalozzi lucrul de mână în institutul său dela Neuhof. El era convins, că activitatea fizică, lucrarea, este mijlocul cel mai puternic pentru a concentra puterile omului.

Fellenberg a lucrat pe terenul acesta cu mai mult succes decât Pestalozzi. Poate, pentru-că a minerit calea naturală.

Elevii lui, sub conducerea lui Wehrli, lucrau și până lucrau, li se enarau istorioare morale, instructive. Învățământul teoretic se preda în ore de recreație. Aceasta numai la început, căci mai târziu s-a convins, că lucrând, poate propune obiectele de învățământ.

Lucrând la câmp sau în grădină, poate învățătorul vorbi cu elevii despre diferitele soiuri de pământ, despre modul cum trebuie cultivat pământul; poate face cunoscute plantele din grădină și de pe câmp din toate punctele de vedere (în ce fel de pământ le place, folosul lor etc.)

Tot acolo, sub cerul liber, se poate vorbi la diferite ocazii despre fenomenele naturale și se pot împărtăși și alte cunoștințe fizice. Lucrând cu paie, se poate vorbi despre ierburi lucrând cu sârmă, despre metale etc.

Ca să nu înșir aci multe exemple, arăt facerea unei perii și cunoștințele, ce și le pot câștiga școlarii în decursul confecționării acestui obiect.

Până luăm lemnul putem vorbi despre arbori, despre pădure, despre dealuri, munți și văi.

Până desemnăm locurile pentru găuri, învață elevii geometrie, comput și desemn, umblând cu părul de llopsă, le vorbim despre animalele, al căror păr se poate folosi; întrebuițând cleiul vorbim despre materiile cleioase etc.

Fiind peria gata, se poate descrie verbal și în scris; în urmă se poate desemna. Iată dar, că făcând un obiect mic, pot elevii învăța științele naturale, computul, geometria, desemnul, geografia și limba română.

În felul acesta, văzând elevii folosul practic al învățământului, se stărnește în ei iubirea de învățătură, și cunoștințele astfel însușite rămân neuitate, fiind încopciate de realitate.

De aci se poate înțelege pentru-ce pedagogii au pus lucrul de mână să fie centrul învățământului în școală.

În anii din urmă ținându-se cursuri de lucru de mână la Brașov și Deva, s-a format un număr considerabil de învățători, cari sunt în stare se lucreze anumite specii de lucru de mână și sunt foarte însuflețiți de ideia lățirii lucrului de mână în învățământului nostru, ideie, care contribuie în mare măsură la îmbunătățirea stărei materiale, morale și culturale a poporului nostru.

Acei învățători nu s-au mulțumit cu atâta, ci în vacanțele de vară au invitat și pe alți învățători se învețe, făcând cursuri la anumite centre și în urmare măiestrii învățători sau înmulțit, întorcându-se acasă, unul într'o margine de ținut, altul într'alta nu s'au mulțumit numai cu aceea, ce au învățat, ci fiind desvoltat deja gustul și pofta de lucru, au cercetat atelierele specialiștilor și s-au mai fortificat în cunoștințele industriale.

Se înțelege, că după aceea s-au apucat cu multă râvnă ca se învețe pe elevii școlael la care aparține.

În tot cazul atari cursuri organizate cu învățătorii pe centre, sunt recomandabile ca să se țină în fiecare vacanță de vară, convinși fiind că unii au și întâmpinat sprijinul moral și material al publicului sau al unor corporațiuni.

Prin lucrul de mână își câștigă fiecare copil îndemânare generală, astfel încât poate deveni vrednic de diferite lucrări în viață. În modul acesta se vor putea afla la timpul său înclinările spre meserie, de unde urmează, că fiecare se va aplica la aceea specialitate de ocupațiune la care il chiamă talentul său.

Lucrul de mână deprinde pe elevi la ordine, corectitate și curățânie.

Lucrul de mână este unul dintre cele mai puternice mijloace, prin cari se promovează și întărește cultura morală.

Gh. A.

ȘCOALA DE CONTABILITATE — LUDOȘ

No. 554/1926.

Publicațiune.

La școala de Contabilitate și Educație Cooperatistă din Ludošul de Mureș.

Mai sunt 40 locuri vacante pentru elevii interni.

Concursul de admitere se incepe în ziua de 23 Sept. ora 8 a. m.

Se primesc absolvenți a cel puțin cursul primar — se

preferă cu 2—4 clase secundare.

Absolvenții fac armata cu termen redus — un an.

Elevii toți sunt semi bursieri plătind câte 650 lei lunar pentru alimente.

Elevii buni și săraci vor mai putea fi ajutați.

Cei care ar fi împedicați de a se prezenta la 23 Septembrie se pot prezenta în orice zi până la 1 Octombrie când se vor începe cursurile.

Toate cooperativele și băncile populare din Ardeal sunt îndrumate a-și trimite câte un tânăr pe care să-l pregătească pentru ele ca: vânzător, contabil, cenzor, membru în consiliul etc. căci la această școală se învață cooperarea așa cum trebuie aplicată.

Domnii învățători sunt rugați a îndemna tinerii inteligenți, buni la studii și cu purtare bună, la această școală contribuind prin aceasta la înaintarea mișcării cooperative, singura scăpare a țaranului și muncitorului român din mâinile cămătarilor și speculanților.

În caz că până la 2 Octombrie nu s'ar complecta toate cele 40 locuri vacante s'ar mai putea primi și după această dată numărul necesar.

Direcțiunea Școlael.

ȘTIRI.

* *Statele de plată de pe luna Septembrie până acum n-au fost ordonanțate. Suntem informați, că ordonanțarea lor întârzie din lipsa referentului dela Inspectorat, care e dus în concediu.*

* On. Minister al Instrucțiunii cu ord. No. 90901—1926 a făcut următoarele noi numiri de învățători în județul nostru: Florian Sorin și Lăzărescu Adam — Zlatna, Cristescu Felicia — Vințul de jos, Fodorean Aurelia — Valea Bulzului, Pop Elisabeta — Tăuțiu, Nițulescu Bucur — Teiuș, Popescu Marian — Straja, Ungurean Maria — Șpălnaca, Nariță Aurel — Sohodol Poiana, Man Augustin — Rădești, Ilie Cristina — Răchita, Lalu Nicolae — Răhău, Presecan Eugenia — Purcărețiu, Fleșeriu Raveca — Pianul de Sus, Ceomălean Cornelia — Pețelca, Mihaie Elena — Obreja, Cioara Pompiliu — Mogoș Cojocani, Vulcu Stan — Acmariu, Floarea Ilie — Bărăbanț, Ștefan Constantin — Fene, Coroiu Moise — Vârtop, Băcilă Maria — Cut, Cutean Ioan și Muntean Silvia — Daia, Gădri Irma — Henig, Bogdan Nicolae — Loz, Ciungan Ieronim — Măgina.

* *Poșta Redacției: Dlui I. R. în B. În numărul viitor.*